

DÖVİZ DÖNÜŞÜM DESTEĞİNDE YAPILAN DEĞİŞİKLİKLER

09 EKİM 2026

KAPSAM

- İşbu çalışma, Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası (TCMB) tarafından yayımlanan 01.10.2026 tarihli ***“Firmaların Yurt Dışı Kaynaklı Dövizlerinin Türk Lirasına Dönüşümünün Desteklenmesi Hakkında Tebliğe İlişkin Uygulama Talimatı”*** kapsamında hazırlanmıştır.

1. Giriş

- Bilindiği üzere, 01.08.2026 tarih ve 33327 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan “**Firmaların Yurt Dışı Kaynaklı Dövizlerinin Türk Lirasına Dönüşümünün Desteklenmesi Hakkında Tebliğ (Sayı: 2023/5)’de Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ (Sayı: 2026/11)’** (“**Tebliğ**”) önemli değişiklikler yapılmıştı.
- Söz konusu Tebliğ kapsamında;
 - Döviz alımı yapmama taahhüdü kaldırılarak döviz pozisyonu esaslı yeni bir uygulamaya geçilmiş,
 - Firmaların destek kapsamında satabilecekleri döviz ve yararlanabilecekleri destek tutarlarına üst limit belirleme yetkisi TCMB’ye verilmiş,
 - Aracılı ihracata ilişkin düzenlemeler ile inceleme ve yaptırım hükümleri yeniden düzenlenmişti.
- Söz konusu düzenlemelerin, geçici olarak %3 uygulanan döviz dönüşüm desteğinin süresinin uzatılmasına ilişkin hüküm (01.08.2026 tarihinde yürürlüğe girmişti) dışındaki hükümleri **01.10.2026 tarihinde yürürlüğe girmiştir.**
- TCMB tarafından yayımlanan uygulama talimatı tebliğ kapsamında uygulanacak usul ve esaslar belirlemektedir.

2. Döviz Dönüşüm Desteğinin Kapsamındaki Dövizler

- Uygulama Talimatında “**yurt dışı kaynaklı döviz**” tanımı;
 - Döviz cinsi ihracat gelirlerini,
 - Yabancılar yurt içinde sunulan hizmetler karşılığında kazanılan döviz tutarları da dahil olmak üzere yurt dışında yerleşiklerden elde edilen döviz kazandırıcı hizmet gelirlerinden yurda getirilen dövizleri,
 - Serbest bölgede faaliyet gösteren firmaların yalnızca yurt dışına yaptıkları satışlardan elde ettikleri döviz gelirlerini,ifade etmektedir.
- Tüm kıymetli madenlerin ihracından kaynaklanan dövizler ise bu kapsamın dışında tutulmuştur.
- Aracı bankalar tarafından TCMB’ye satılabilecek döviz cinsleri **ABD doları, Euro ve İngiliz sterlini** olarak düzenlenmiştir. TCMB tarafından alım satıma konu olan diğer döviz cinsleri üzerinden gerçekleştirilen işlemlerde ise ilgili tutarlar aracı banka tarafından bu üç döviz cinsinden birine dönüştürülerek TCMB’ye satılacaktır.

3. Döviz Pozisyonu Oranı %10'u Aşan Firmaların Destekten Yararlanamaması

- 01.08. 2026 tarihli Tebliğ değişikliğiyle döviz alımı yapmama taahhüdü kaldırılmış ve bunun yerine firmaların TCMB tarafından belirlenecek döviz pozisyonu oranını aşmaması şartı getirilmişti. Uygulama Talimatıyla söz konusu oran %10 olarak belirlenmiştir.
- Bu kapsamda; **döviz pozisyonu oranı %10'u aşan firmalar** döviz dönüşüm desteğinden yararlanamayacaktır.

3. Döviz Pozisyonu Oranı %10'u Aşan Firmaların Destekten Yararlanamaması (Devamı)

3.1. Döviz Pozisyonu Oranının Hesaplaması

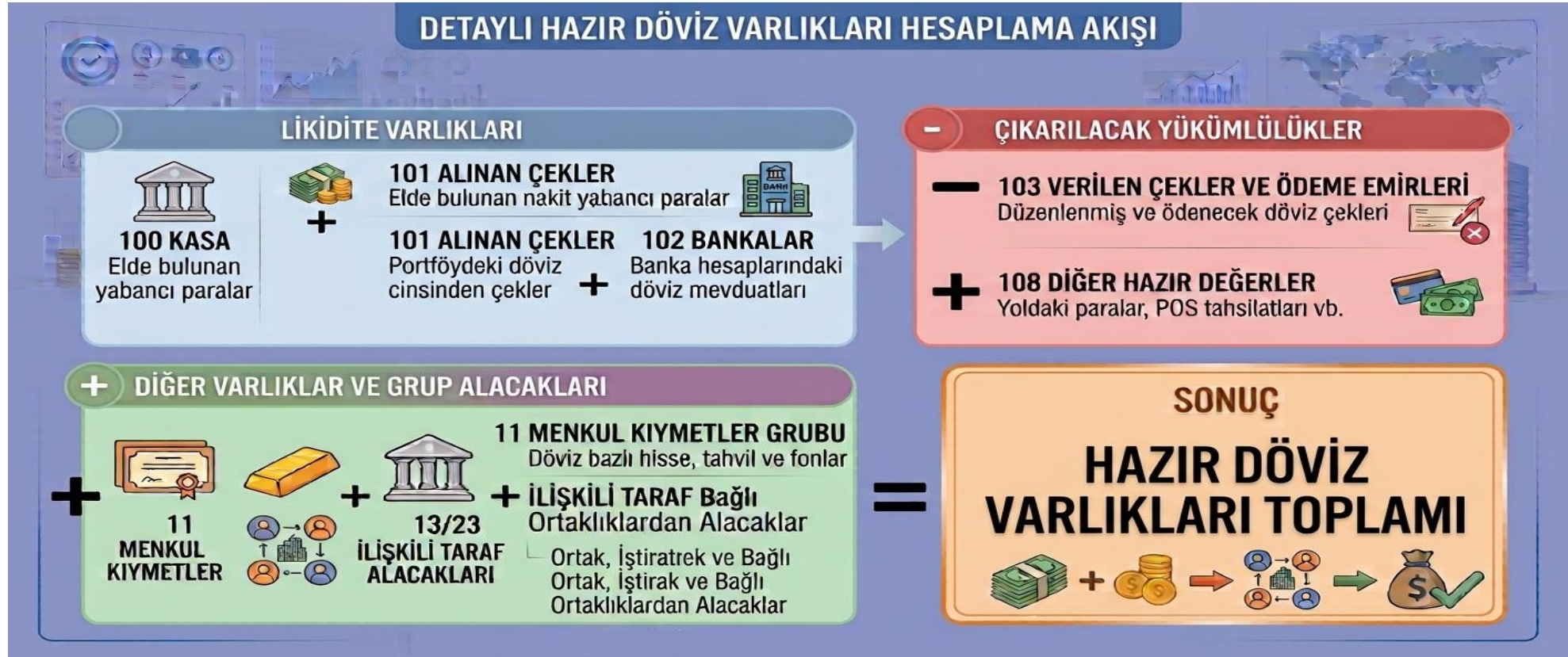
- Uygulama Talimatının Ek: C bölümünde yer alan Döviz Pozisyonu Bildirim Formuna göre oran aşağıdaki şekilde hesaplanacaktır:
- Döviz Pozisyonu Oranı = Hazır Döviz Varlıkları Toplamı / maks (Net Satış Hasılatı, Aktif Toplamı)**

3. Döviz Pozisyonu Oranı %10'u Aşan Firmaların Destekten Yararlanamaması (Devamı)

3.1. Döviz Pozisyonu Oranının Hesaplaması (Devamı)

- Hazır döviz varlıkları toplamının hesabında ise;
- Kasa + Alınan Çekler + Bankalar - Verilen Çekler ve Ödeme Emirleri + Diğer Hazır Değerler + Menkul Kıymetler + Ortak, İştirak ve Bağlı Ortaklıklardan Alacaklar** dikkate alınacaktır

3. Döviz Pozisyonu Oranı %10'u Aşan Firmaların Destekten Yararlanamaması (Devamı)

3.2. Döviz Pozisyonu Bildirim Formunun SMMM veya YMM Tarafından Hazırlanması

- Döviz Pozisyonu Bildirim Formu, SMMM veya YMM tarafından hazırlanarak imzalandıktan sonra firma yetkilileri tarafından formda yer alan bilgilerin doğruluğu teyit edilerek imzalanacak ve aracı bankaya ibraz edilecektir.
- Form aracı bankaya ıslak imzalı veya elektronik imzalı olarak ibraz edilebilecektir.
- Formun ekinde, formu onaylayan SMMM veya YMM'nin bağlı bulunduğu meslek odasının çalışanlar listesine kayıtlı olduğunu gösteren Faaliyet Belgesinin bulunması zorunludur. Faaliyet Belgesi aslının aracı bankaya ibrazından itibaren 3 ay içinde aynı SMMM veya YMM tarafından düzenlenerek onaylanan diğer döviz pozisyonu bildirim formları bakımından söz konusu faaliyet belgesinin ibrazı yeterli olacaktır.
- Döviz Pozisyonu Bildirim Formu, belge tarihinden itibaren 15 gün süreyle geçerli olacak ve bu süre içinde aynı form kapsamında birden fazla işlem yapılabilecektir.

4. ***Firmaların TCMB'ye Satabilecekleri Döviz Tutarına “Firma Satış Limiti” Uygulanması***

- 01.08.2026 tarihli Tebliğ değişikliği kapsamında, firmaların destek kapsamında satabilecekleri döviz tutarlarının firma kârlılığı ve işgücü maliyetinden oluşan katma değer tutarı dikkate alınarak sınırlandırılabilceği düzenlenmiştir.
- Uygulama Talimatında, bu kapsamda uygulanacak firma satış limitinin esasları belirlenmiştir. Buna göre, firmaların bir limit kullanım dönemi içerisinde **TCMB'ye satabilecekleri toplam döviz tutarının Türk lirası karşılığı, ilgili döneme ait firma satış limitini aşamayacaktır.**
- Uygulama Talimatında limit kullanım dönemi “*takvim yılı*” olarak tanımlanmış olup, bir limit kullanım döneminde kullanılmayan firma satış limiti izleyen limit kullanım dönemine devredilmeyecektir.
- Firma satış limiti, TCMB tarafından; **firma kârlılığı ve 12 aylık işgücü maliyeti** verileri esas alınarak hesaplanacaktır.
- Firmanın ilgili dönemde zarar etmesi halinde, katma değer tutarının hesaplanmasında sadece işgücü maliyeti esas alınacaktır.
- Firma kârlılığının belirlenmesinde, firmalar tarafından Gelir İdaresi Başkanlığı'na beyan edilen **faaliyet kârı** tutarı esas alınacaktır.
- İşgücü maliyeti ise Sosyal Güvenlik Kurumu Başkanlığına ibraz edilen ve firmaların sigorta primi hesaplamalarına esas teşkil eden **ücret ödemeleri** ile çalışanlar adına ödenen **sosyal güvenlik primi** tutarları toplamından oluşacaktır.

5. Firma Satış Limitinin Yılda İki Kez Güncellenmesi

- Firma satış limiti TCMB tarafından yılda iki kere güncellenecektir. Güncellemelerin Ocak ve Temmuz ayları içerisinde yapılması gerekmektedir.
- Herhangi bir nedenle verilerin Ocak ve Temmuz aylarında temin edilememesi halinde güncelleme, verilerin teminini müteakip gerçekleştirilecektir.
- TCMB, faaliyet kârı verisinin bulunmaması veya faaliyet kârı verisinin firma satış limiti hesabında esas alınmasını engelleyecek nitelikte olağandışı özellikler göstermesi halinde, firma satış limitini yalnızca işgücü maliyeti üzerinden hesaplayacaktır.
- Bu durumdaki firmaların, içinde bulunulan limit kullanım dönemindeki firma satış limiti hesabında kullanılan yıla ait mali verileri içeren e-YMM tam tasdik raporuyla faaliyet kârlarını aracı bankalara tevsik etmeleri halinde, e-YMM tam tasdik raporunda tespit edilen faaliyet kârı tutarı TCMB tarafından firma satış limiti hesabına dahil edilecektir.
- Firma satış limitinin güncellenmesi sonucunda yeni limitin, firmanın ilgili limit kullanım döneminde TCMB'ye sattığı toplam döviz tutarının altında kalması halinde, aradaki fark nedeniyle firmadan döviz dönüşüm desteği iadesi talep edilmeyecektir.
- Firma satış limitinin yukarı yönlü güncellenmesi sonucunda kullanılabilir firma satış limiti oluşması halinde ise firma, oluşan yeni firma satış limiti esas alınarak yeniden döviz dönüşüm desteğinden yararlanabilecektir.

6. Firmaların Azami Döviz Dönüşüm Desteği Tutarının 100 Milyon TL Olarak Belirlenmesi

- Uygulama Talimatına göre firmanın limit kullanım dönemi içinde yararlanabileceği **azami döviz dönüşüm desteği tutarı 100 milyon TL’dir.**
- Herhangi bir nedenle döviz satışından sonra döviz dönüşüm desteğinden yararlanılamaması veya döviz dönüşüm desteğinin iade edilmesi halinde, söz konusu döviz satışı nedeniyle firma satış limitinden veya azami döviz dönüşüm desteğinden düşülen tutarlar yeniden firma satış limitine veya azami döviz dönüşüm desteğine ilave edilmeyecektir.

7. 01.10.2026 – 31.12.2026 Dönemi İçin Kıst Dönem Uygulaması

- Uygulama Talimatında 01.10.2026 – 31.12.2026 tarihlerini kapsayan dönem için özel bir kıst dönem uygulamasına yer verilmiştir.
- Buna göre, 01.10.2026 itibarıyla hesaplanacak firma satış limiti, **01.10.2026 ile 31.12.2026 tarihlerini kapsayan limit kullanım döneminde, yalnızca bu döneme mahsus olmak üzere 0,25 katsayısı** ile çarpılarak uygulanacaktır.
- Söz konusu dönem özelinde firmaların 01.10.2026 tarihi öncesinde satmış oldukları döviz tutarları, kalan firma satış limiti hesabında dikkate alınmayacaktır.
- Bunun yanı sıra, **01.10.2026 – 31.12.2026 tarihlerini kapsayan limit kullanım döneminde firmaların yararlanabileceği azami döviz dönüşüm desteği tutarı da 0,25 katsayısı** ile çarpılarak uygulanacaktır.
- Söz konusu dönem özelinde firmaların 01.10.2026 tarihi öncesinde yararlanmış oldukları döviz dönüşüm desteği tutarları da söz konusu limit kapsamında dikkate alınmayacaktır.

8. ***Peşin İhracat Bedellerinde Destek Uygulaması***

- İhracat Genelgesi kapsamında peşin ihracat bedeli olarak getirilen dövizlerin TCMB'ye satışı sırasında, gümrük beyannamesi bilgisi bildirilmeden önce talep formu ile döviz dönüşüm desteği talebinde bulunulabilecektir.
- Bu durumda, **döviz satışını takip eden 6 ay içerisinde, en az TCMB'ye satılan döviz tutarında ve ödeme şekli “Peşin Ödeme” yazılı olan gümrük beyannamesi bilgisi ile Döviz Pozisyonu Bildirim Formunun aracı bankaya bildirilmesi** gerekmektedir.
- Bu kapsamdaki döviz dönüşüm desteği tutarı, söz konusu gümrük beyannamesi bilgisi ile Döviz Pozisyonu Bildirim Formunun aracı bankaya ibrazı sonrasında ödenecektir.

9. Aracılı İhracatta Tedarikçi/İmalatçı Firmalara Destek Ödenmesine İlişkin Esaslar

- 01.08.2026 tarihli Tebliğ değişikliğiyle aracılı ihracat uygulamasının kapsamına Dış Ticaret Sermaye Şirketlerinin yanı sıra Sektörel Dış Ticaret Şirketleri ve diğer aracı ihracatçılar da dahil edilmişti.
- Uygulama Talimatına göre, aracı ihracatçı tarafından yurda getirilen peşin ihracat bedeli olmayan dövizlerin aracı ihracatçılara ürün tedarik/imal eden firmalar adına satışı; Aracı ihracatçı ve tedarikçi/imalatçı firmaların **Ek: E'de** yer alan Aracılı İhracat Kapsamında Döviz Dönüşüm Desteğinin tedarikçiye/imalatçıya ödenmesine ilişkin beyannameyi;
 - **Bu Aracı ihracatçı ile tedarikçi/imalatçı firma arasında yapılmış aracılı ihracat sözleşmesini,**
 - **Tedarikçi/imalatçı firma unvanının kayıtlı olduğu ilgili Gümrük Beyannamelerini,**
 - **Bu beyannameler kapsamındaki tedarikle/imalata ilişkin ihraç kayıtlı mal faturalarını,**aracı bankaya ibraz etmeleri halinde yapılabilecektir.
- Bu durumda uygulama talimatı bakımından döviz satışının tedarikçi/imalatçı firma tarafından yapıldığı kabul edilecek ve döviz dönüşüm desteği aracı banka tarafından doğrudan tedarikçi/imalatçı firmanın hesabına aktarılacaktır.

10. Desteğin Kullanımına İlişkin Diğer Çeşitli Esaslar

- Döviz kazandırıcı hizmet gelirleri bakımından ilgili dövizlerin kesin fatura tarihinden itibaren 180 gün içerisinde TCMB'ye satılması halinde destekten yararlanılabilecektir.
- Serbest bölgede faaliyet gösteren firmaların yurt dışına yaptıkları satışlarda, ilgili dövizlerin Serbest Bölge İşlem Formuna göre yurt dışına gönderilmek üzere serbest bölgeden çıkış yapıldığına ilişkin ilgili idarenin onayladığı tarihten itibaren 180 gün içerisinde TCMB'ye satılması gerekmektedir.
- Firmalar ETGB ile de döviz dönüşüm desteğinden yararlanabilecektir. ETGB sunulan hallerde, firmalardan üç ay boyunca tek bir banka aracılığıyla ETGB'li işlem gerçekleştireceğine ilişkin Ek: D'de yer alan beyanname alınacaktır.
- Döviz kazandırıcı hizmetlere aracılık eden firmalar, sadece verdikleri aracılık hizmetlerinden hak ettikleri dövizleri satarak döviz dönüşüm desteğinden yararlanabilecektir.
- Dahilde İşleme Rejimi kapsamında gerçekleştirilen ihracat işlemlerinde, döviz dönüşüm desteğine esas döviz satış tutarının hesabında ihracat bedelinden bedelsiz ithalat tutarı düşülerek bulunan tutar esas alınacaktır. Bedelsiz ithalat tutarının ihracat bedeline eşit veya ihracat bedelinden fazla olması halinde destek ödenmeyecektir.
- İhracat ve Döviz Kazandırıcı Hizmetler Reeskont Kredisi Uygulama Talimatı ile İhracat ve Döviz Kazandırıcı Hizmetler Reeskont Finansmanı Uygulama Talimatının Ek-4 maddelerine göre kredi kullanan firmalara kredi vadesi boyunca döviz dönüşüm desteği sağlanmayacaktır.

11. Gerçeğe Aykırı Beyan ve Usulsüz Kullanıma İlişkin Sürelerin Belirlenmesi

- 01.08.2026 tarihli Tebliğ değişikliğiyle gerçeğe aykırı beyan ve usulsüz kullanım durumunda uygulanacak yaptırımların genel çerçevesi belirlenmiş; döviz dönüşüm desteği talepleri ile TCMB kaynaklı kredi başvuruları ve kullanım taleplerinin TCMB tarafından belirlenecek sürelerde kabul edilmeyeceği düzenlenmişti.
- Uygulama Talimatıyla söz konusu süreler belirlenmiş olup; firmaların döviz dönüşüm desteğinden usulsüz, amaca aykırı veya gerçeğe aykırı bilgi ve belge sunularak faydalandığının tespit edilmesi halinde, haklarında tespit yapılan firmaların döviz dönüşüm desteği talepleri ile TCMB kaynaklı kredi başvuruları ve kullanım talepleri tespit tarihinden itibaren kabul edilmeyecektir.
- Uygulama Talimatının 8. maddesinin 1. fıkrası uyarınca hesaplanan tutarın firma tarafından aracı bankaya ödendiği tarihten itibaren ise söz konusu talepler;
 - **İlk tespitte 1 yıl,**
 - **sonraki tespitlerde 3 yıl,**süreyle kabul edilmeyecektir.

11. Gerçeğe Aykırı Beyan ve Usulsüz Kullanıma İlişkin Sürelerin Belirlenmesi (Devamı)

- Bununla birlikte, firmaların söz konusu tespitler kapsamında faydalandığı toplam döviz dönüşüm desteği tutarının 100.000 TL'yi aşmadığı durumlarda, Uygulama Talimatının 8. maddesinin 1. fıkrası kapsamında hesaplanan tutarın firma tarafından aracı bankaya ödenmesi şartıyla belirtilen süre kısıtları uygulanmayacaktır.
- Hesaplanan tutarın ilgili firma tarafından ödenmesine kadar geçen süre boyunca;
 - İlgili firmanın kontrol ettiği firmaların,
 - İlgili firmayı kontrol eden firmaların,
 - İlgili firmayı kontrol eden gerçek ve tüzel kişilerin kontrol ettiği firmaların,**döviz dönüşüm desteği talepleri ile TCMB kaynaklı kredi başvuruları ve kullanım talepleri kabul edilmeyecektir.**

12. Diğer Önemli Hususlar

- Uygulama Talimatında ayrıca;
 - TCMB'ye satışı yapılacak dövizlerin yurt dışı kaynaklı olduğunun aracı bankalar tarafından tespit edileceği ve yurt dışından geldiği tevsik edilmeyen tutarlar için destek taleplerinin kabul edilmeyeceği,
 - Aracı banka kaynaklı olduğu ileri sürülen operasyonel hatalara yönelik düzeltme işlemlerinin TCMB tarafından kabul edilebilmesi için, hatanın işlem tarihinden itibaren en geç beş iş günü içinde tespit edilmiş olması ve aracı banka kayıtlarıyla tevsik edilmesi gerektiği, firmalardan kaynaklanan hatalara yönelik düzeltme işlemlerinin ise kabul edilmeyeceği,
 - İhracatın firmanın kastı veya kusuru olmaksızın iptal olması halinde dahi, iptal olan ihracat bedeli üzerinden hesaplanan döviz dönüşüm desteği tutarının TCMB'ye iade edileceği, düzenlenmiştir.

13. Geçiş Hükümleri

- Uygulama Talimatının yürürlüğe girdiği tarihten önce firmalar tarafından verilmiş olan döviz almama taahhütlerinin yerine getirilmemesi halinde mülga Uygulama Talimatı hükümleri uygulanacaktır.
- Bununla Birlikte, 01.10.2026 tarihinden önce TCMB'ye satışı gerçekleştirilen peşin bedellere ilişkin döviz dönüşüm desteği işlemlerinde de mülga Uygulama Talimatı hükümleri uygulanacaktır.

SAYGILARIMIZLA

Sitemizde(cumhurbilenymm.com.tr) paylaşılan vergi ve vergileme ile ilişkili çalışmalarda şahsi görüş ve yorumlarımız yer almaktadır. Sitemizde yer alan bilgi veya verileri kullanmanız sonucunda ortaya çıkabilecek her türlü risk tarafınıza aittir. Sitemiz ve yazarları, söz konusu kullanımdan dolayı (ihmkarlık kaynaklı olanlar da dahil olmak üzere) her türlü özel, dolaylı veya arızı zararlardan ve cezai tazminattan dolayı sorumlu tutulamaz.